

ka władze poznawcze ciała: zmysły, wyobraźnię, pamięć i rozum. Wszystkie pojęcia rozróżniane przez Trentowskiego można z łatwością przetłumaczyć na język współczesnej psychologii. Pojęcie ciała nie wymaga objaśnienia; zmysłami nazywa narządy zmysłów - pojęcie wypierane dopiero współcześnie przez analizatory fizjologii pawłowskiej; wyobraźnię - zdolność współdziałania zmysłów i tworzenia z poszczególnych wrażeń - spostrzeżeń /wyobrażeń spostrzegawczych według dawnej psychologii/ - co jak wyjaśnia pawłowizm odbywa się przy współdziałaniu analizatorów na zasadzie odruchów warunkowych i stanowi w języku fizjologii pawłowskiej drugą instancję mózgu. Pamięć jest dla Trentowskiego, tak jak i dla nas dzisiaj, ogólnie definiując, zdolnością przechowywania i odtwarzania tych związków, a rozum - zdolnością tworzenia pojęć w procesie abstrahowania ze spostrzeżeń cech ogólnych.

Ciało, wyjaśnia Trentowski, jest realnością i podstawą innej realności w człowieku. Trzeba więc rozwijać jego zdrowie, siłę i piękność.

" Nawet ciało jako istoty naszej część najpierwsza, na zostać obrazem Boga, bożyszczem natury, ołtarzem człowieczeństwa, na zostać godnym mieszkającego w nim bóstwa kościołem. Ty jesteś przez czas długi jego stróżem i kapłanem; dopełnij więc obowiązku twego święcie." 34/

" Kształć więc ciało twych dzieci, daj mu lekkość i wdzięk ruchów, rozwiń jego siłę, piękność i zdrowie." 35/

Zmysły - to czucie ciała, źródło naszego pierwszego realnego poznania; zwierciadła w których przeglądają się przedmioty natury. To samo mówi o wyobraźni, jako władzy kojarzenia wrażeń w mózgu.

" Słabe zmysły przywodzą nam słabe wyobrażenia /spostreżenia